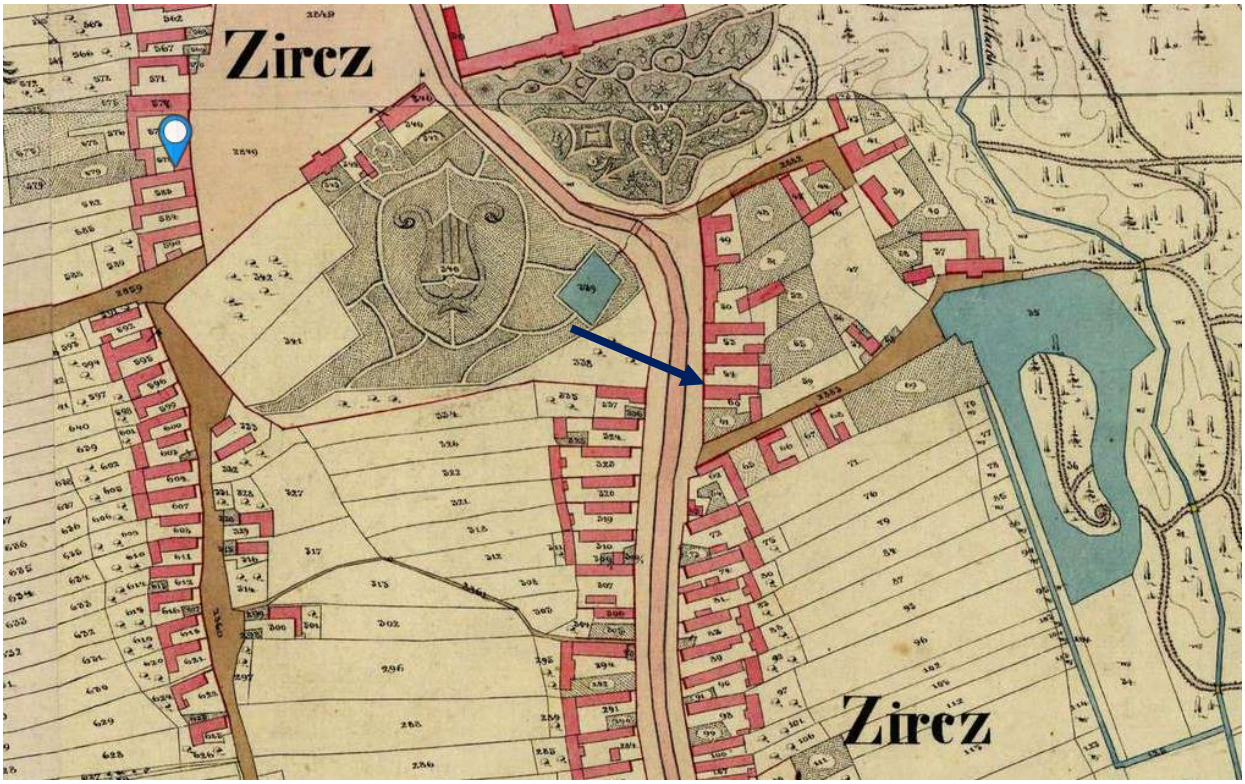
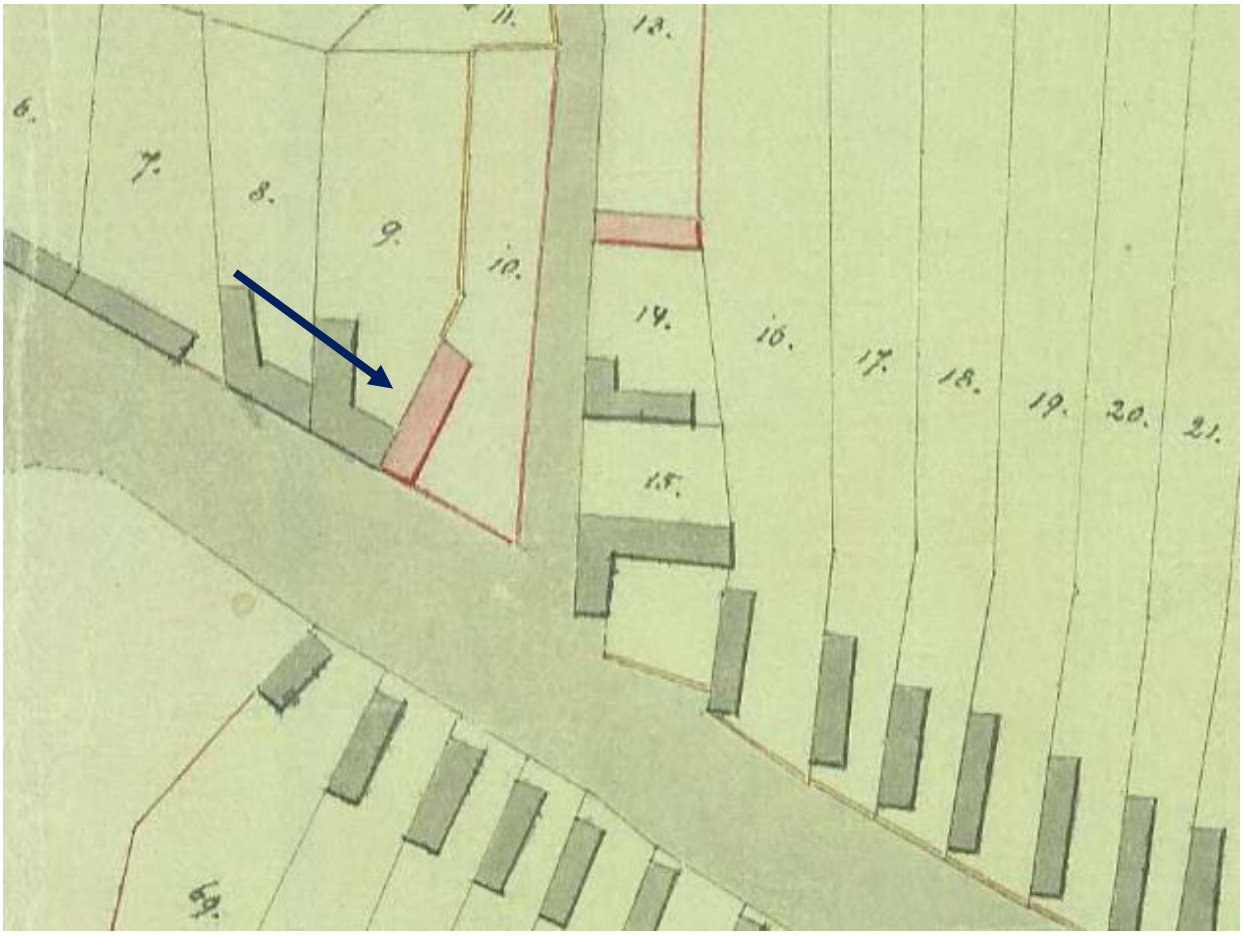
Zirc, Kossuth Lajos utca …
Lakóház, volt iskolaház
Építészettörténeti szakvélemény

A tárgyalt lakóház az utcára merőleges kialakítású, az utca felé két tengelyes, oromzatos homlokzatú. Az épület déli homlokzata néz a kert felé. Az utca felé eső traktusban egy nagyobb négyzetes és egy keskenyebb szoba, helyiség található. Az osztófal viszonylag keskeny így felvethető, hogy egykor itt egy nagyobb helyiség lehetett. A szobák boltozottak és az osztófal helyén egy nagyobb hevederív látható. A telekmély felé eső következő szakaszban az udvarra nyíló pitvaros konyha található mögötte keskeny szobával. A konyhának in situ minden részlete megmaradt. A pitvaros konyhától a telekmély felé egy több szakaszos pilléres csehsüvegboltozatos tér fekszik, amely jelenleg több részre osztott tárolótér. Az épület ezen szakasza alápincézett.
Az épület tetőszerkezete igen rossz állapotú, maga az utcai oromfal ezért is megrepedt. A gerendák korhadtak és esetenként törött állapotúak. Az épület lakrésze vizes, dohos az asztalos szerkezetek 19. századi vasalatúak. A padlózat modern padló és hidegburkolat, jelenlegi szintje emeltnek tűnik. A falfelületek megomlott vakolat és festésrétegei többszörösen megújítottak.
Összességében megállapítható, hogy bár erősen leromlott állapotban mégis az épület igen jelentős mértékben meg tudta őrizni egykori 19. századi térkialakítását, állapotát, amelyet mindenképpen építészettörténeti értéknek tekinthetünk. Belső kialakítása – bár magában hordozza a klasszikus három osztatú, jellegzetesen magyar háztípus jellemzőit – speciális, eltér egy átlagos lakóházétól. Az az írott források által bizonyítani látszó felvetés, hogy ez az épület egykor iskola volt magyarázatot adhat az átlagostól eltérő belső kialakításra.
Mindezek ismeretében mindenképpen mérlegelendő egyrészt az épület helyi védelemben való részesítése, másrészt hasznosításának oly módon való formálása, amely lehetőség szerint nem pusztítja el a belső történti kialakítást.
Fontos lenne építészeti felmérése és építészettörténeti kutatása, hogy ha mégis olyan döntés születne, amelynek eredményeképpen a történeti állapot részben megsemmisülne az legalább fotón, rajzban és írásban dokumentálva legyen.

2019. szeptember 16.

Koppány András
okleveles régész, szakértő
műemléki érték dokumentálása szakértői szám 21-0008,
műemléki épületkutatás szakértői szám 21-0008;
1037. Budapest, Pomázi köz 8.

Az épület két 19. századi kataszteri térképen.